

Reflectie P4 Architectuur

F B

4010175

Studio: Veldacademie

Mentors: Luc Willekens, Suzanne Groenewold, Pieter Graaff, Machiel van Dorst

Titel: Een plek aan de Havens voor Rotterdam Zuid

Reflectie:

1) De relatie tussen onderzoek en ontwerp

Op de Veldacademie wordt onderzoek gedaan naar onder andere sociale vraagstukken in Rotterdam. De Studio vraagt aan de studenten om een onderwerp te kiezen dat ze aanspreekt en wat bijdraagt aan een verbetering aan bepaalde onderwerpen. De Veldacademie legt enkele onderwerpen aan de studenten voor in de vorm van een Vakoefening. Daarnaast is het voor studenten mogelijk om, als zij het onderwerp van de vakoefening niet vinden aanspreken een eigen onderzoek te doen. Voor mijn afstuderen heb ik gekozen om het onderwerp van de vakoefening links te laten liggen. Op de toegewezen locatie (de Beverwaard) was voor mij niet mogelijk een masterwaardig gebouw te ontwerpen wat ik voor ogen had bij het kiezen van deze studio. Daarom heb ik er voor gekozen om een eigen onderzoek te doen naar Rotterdam Zuid waar de focus vooral lag op het gebied Charlois, Feyenoord en Afrikaanderbuurt. De vraag die ik mijzelf doorlopend stelde was, wat maakt het nou dat Rotterdam Zuid altijd lager scoort dan het centrum. Dat heeft uiteraard te maken met historie, maar het centrum heeft zich door de jaren heen al vaak flexibel kunnen aanpassen terwijl op Zuid weinig vooruitgang lijkt te zitten. De resultaten van dit onderzoek hebben uiteindelijk invloed gehad op de locatie en de uitwerking van mijn ontwerp.

De onderzoeken aan de Veldacademie hebben de neiging snel te lijken op een sociologisch onderzoek. Dit is wat ook het geval was voor de vakoefening waar ik aan mee deed. Er kwamen weinig architectonische aspecten in voor, een medestudent uiteindelijk wél dezelfde locatie gebruikt maar ook een geheel andere richting voor zijn ontwerpogave. Voor mij persoonlijk leek het doordat ik na/naast de vakoefening mijn afstudeeronderzoek deed alsof ik soms puur voor de vorm bezig was met de vakoefening. Wel heb ik veel geleerd van het doen van de vakoefening, het is alleen niet van toepassing geweest voor mijn ontwerp.

Het afstudeeronderzoek dat ik zelf heb gedaan is wegens de vele verschillende bezigheden van het afgelopen jaar wat minder uitgebreid uitgevallen dan ik voor ogen had. De punten die uit mijn onderzoek zijn gekomen zijn wel punten waarvan ik overtuigd ben dat ze relevant zijn voor de huidige ontwikkelingen in Rotterdam en bij kunnen dragen aan een verbetering van de situatie op Rotterdam Zuid. Het onderzoek is in die zin een directe aanleiding naar mijn ontwerp. Maar met een betere focus had het onderzoek waarschijnlijk meer uitgebreid geweest en daarmee nóg meer invloed kunnen hebben op het ontwerp. Het afstudeeronderzoek was nog niet afgerond toen begonnen werd met ontwerp dus er zijn momenten geweest waar onderzoek en ontwerp hand in hand liepen.

2) De relatie tussen het thema van de afstudeerstudio en het onderwerp dat de student gekozen heeft

De Veldacademie is op vele vlakken bezig en werkt nauw samen met de gemeente Rotterdam. Het onderwerp dat ik heb gekozen is er volledig op gericht Rotterdam Zuid te verbeteren en de sociale samenhang op Zuid te versterken. Dit sluit aan bij de lopende projecten van de Veldacademie. Tijdens mijn onderzoek heb ik via de Veldacademie daarom ook kunnen spreken met architecten

en mensen in dienst van de gemeente Rotterdam die zich bezig hielden met het gebied waar ik uiteindelijk mijn ontwerp heb gesitueerd.

3) De relatie tussen de werkmethode van de afstudeerstudio en de methode die de student heeft gebruikt

De Veldacademie maakt in onderzoeksmethoden veel gebruik van gesprekken met bewoners en andere belanghebbenden. Uit deze “interviews/gesprekken” komen dan aanwijzingen naar bepaalde richtingen waar verder vervolgonderzoek wordt uitgevoerd. Ook maakt de Veldacademie via gis-informatie leefveldenanalyses. Dan kijken ze naar wat waar zit in de wijk en proberen ze die kwantitatieve informatie te toetsen aan de kwalitatieve informatie uit gesprekken. Mijn afstuderen begon met het hebben van gesprekken op Charlois tijdens een picknick aan de Maashaven. Dingen die ik toen gehoord heb van bewoners uit de omgeving komen terug in mijn gebouw aan de hand van een fietsbrug die de Maas oversteekt. Deze fietsbrug is daarnaast naar voren gekomen naar onderzoek naar andere onderzoeksrapporten van Rotterdam. Voor de vakoefening heb ik met een medestudent de leefveldenanalyse zoals deze door de Veldacademie wordt uitgevoerd als het ware getoetst. We zijn zelf het veld ingegaan en hebben de punten op de kaart gecontroleerd en deze informatie teruggekoppeld aan een nieuwe uitgebreidere kaart. Deze analyse van de Beverwaard is door verschillende partijen van onder andere de gemeente en op Veldacademie al ter sprake gekomen. Voor mijn eigen onderzoek heb ik weinig tot geen gebruik gemaakt van de leefveldenanalyse. Mijn ontwerp overstijgt de wijk waar deze in ligt en heeft een “bovenwijkse” invloed. Dit houdt in dat de invloed van het gebouw meer op de gehele stad zal zijn en in die zin niet alleen uitmaakt wat de situatie van de omringende bewoners is.

4) De relatie tussen het project en de bredere sociale context

Rotterdam Zuid wordt vaak vergeten als over Rotterdam gesproken wordt. Dit terwijl Rotterdam Zuid meer inwoners heeft dan bijvoorbeeld Eindhoven. Verder is de samenstelling van bewoners op Rotterdam redelijk scheefgetrokken naar de zwakkeren in de samenleving. Deze mensen wonen vaak op Zuid vanwege de lagere huizenprijzen. Op deze manier wordt Rotterdam Zuid langzaam een afvoerputje van de samenleving en de afgelopen jaren lijkt er weinig vooruitgang te zitten. Dit alles is van invloed op de trots van de bewoners op Rotterdam Zuid en daarmee ook indirect van invloed op de leefkwaliteit op Zuid. Het gebouw dat ik heb ontworpen richt zich er op de mensen op Zuid een plek te geven waar ze trots op kunnen zijn. De havens die Rotterdam Zuid langzaam verlaten, is de uitgewezen locatie om een nieuwe ontmoetingsplek te creëren die als icoon voor de stad kan fungeren.

Een fietsbrug die het gebouw verbind met de stad en die gelijk de Maashaven oversteekt draagt verder bij aan een ander probleem op Rotterdam Zuid. De bewoners van Rotterdam Zuid scoren in Nederland het laagst wat betreft fietsbezit. De fiets die voor veel Nederlanders niet uit het straatbeeld weg te denken is, kan de sleutel zijn naar een levendiger straatbeeld op Zuid en daarmee ook meer spontane ontmoetingen verzorgen.